

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o petycyi urzędników oddziałów rachunkowego, kasowego i manipulacyjnego przy Wydziale krajowym, względem przyznania im prawa do wysłużenia pełnej emerytury po 35-ciu latach służby, na równi z urzędnikami conceptowymi i technicznymi.

Wysoki Sejmie!

Petycyą urzędników oddziałów rachunkowego, kasowego i manipulacyjnego przy Wydziale krajowym, o przyznanie im prawa do pełnej emerytury po 35-ciu latach służby, na równi z urzędnikami conceptowymi i technicznymi, została przedłożona Wysokiemu Sejmowi pismem Wydziału z dnia 28. października 1890 l. 43.462.

Spowodowaną została ta petycyą odróżnieniem w §. 12. punkt 2. ustęp *b* i *c* statutu emerytalnego zamieszczonego, wedle którego urzędnicy conceptowi i techniczni po 35-ciu latach, zaś urzędnicy rachunkowi i manipulacyjni po 40-tu latach służby, pełną emeryturę otrzymać mogą.

Wydział krajowy przytacza powód, dla którego w roku zeszłym przy uchwalaniu przez Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 21. stycznia 1889 r. statutu emerytalnego przyjętą została różnica co do lat służby pomiędzy urzędnikami conceptowymi i technicznymi, a innymi.

Powód ten streszcza się w tej okoliczności, że urzędnicy conceptowi i techniczni dopiero po ukończeniu dłuższych studyów wstępować mogą do służby publicznej, podczas gdy urzędnicy innych oddziałów, już w młodszym wieku, po skończeniu niższych szkół, do służby krajowej, jako praktykanci lub aplikanci przyjmowani bywają.

Wydział krajowy w dalszej treści swojego obecnego przedłożenia podnosi atoli — jak słusznie — iż przytoczony dopiero co powód do zatrzymania podziału urzędników na dwie kategorie usunięty został przez przyjęcie postanowienia w §. 11. ustęp 5. statutu emerytalnego, według którego urzędnikom, którzy bezpośrednio przed uzyskaniem stałej posady pełnili obowiązki aplikantów lub dyetaryuszy, dopiero po skończonym 22-gim roku życia, lata służby do emerytury wliczane być mają.

Postanowieniem tem zrównany został stosunek dla obydwóch kategorii urzędników, gdyż kandydaci na conceptowych i technicznych urzędników zazwyczaj w 22-gim roku kończą studia

akademickie, a względnie takowe w tym wieku ukończyć i wstąpić do urzędu mogą, — zaczem i wykluczoną jest możliwość, ażeby urzędnik o niższej kwalifikacyi mógł osiągnąć pełną emeryturę w wieku weześniejszym, niż urzędnik mający studia akademickie.

Na tej podstawie uznał Wydział krajowy, iż główny powód owego rozróżnienia odpadł, i wzmiankowaną petycję urzędników Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia przedkłada.

Za uwzględnieniem tej petycyi przemawia jeszcze ta okoliczność, która już w sprawozdaniu komisji administracyjnej z dnia 15. stycznia 1889 L. s. 1.050 przy uchwalaniu statutu emerytalnego podniesioną została, mianowicie, iż służba niektórych urzędów, tak zwanych manipulacyjnych, jak rachunkowych i kasowych, jest w wyższym stopniu przykra, ciężka, odpowiedzialna i wycieńczająca siły umysłowe, aniżeli służba conceptowa.

Dalszym powodem do uwzględnienia petycyi w mowie będącej jest ten fakt, iż ogół instytucyj licznych, które posługują się tak urzędnikami conceptowymi jak i urzędnikami rachunkowymi i kasowymi, a których statuta emerytalne w aktach Wydziału krajowego zebrane się znajdują, z wyjątkiem jedynie pierwszej austryackiej kasy oszczędności, jak to już podaje sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 28. czerwca 1888 L. 24987, bez żadnego wyjątku i różnicy zajęcia przyznają według jednakowego wymiaru emerytury wszystkim urzędnikom po ukończeniu lat 35-ciu służby, a nawet w ostatnich czasach, instytucya tak poważna jak austro-węgierski bank, który zatrudnia licznych urzędników conceptowych obok urzędników rachunkowych i kasowych, — w uchwalonym statucie emerytalnym z 4. lutego 1889, zmienił poprzednie wymiary emerytalne, i dla wszystkich swoich urzędników bez różnicy zatrudnienia, przyjął jednakowy wymiar emerytury i lat służby 35.

Wreszcie zrównanie wszystkich urzędników krajowych co do lat służby, celem dojścia do pełnej emerytury nie jest nowym wymysłem, — świadczy o tem najstarszy w państwie austryackiem zeszlowieczny statut emerytalny państwowy z roku 1771, gdyż pod względem zatrudnienia urzędników nie zawiera żadnego rozróżnienia, a nawet przeciwnie w dekreście nadwornym z dnia 22. sierpnia 1794 do wszystkich naczelników krajów wydany, nader doniosły robi wyjątek co do pensjonowania zasłużonych urzędników kasowych, gdyż w uznaniu żmudnej i siły umysłowe przytępiającej pracy tej kategorii urzędników przyzwala, aby im nawet przed ukończeniem lat służby do uzyskania emerytury przepisanych, udzielane bywały emerytury w pełnym wymiarze pobieranej pensyi.

Z przytoczonych powodów komisya administracyjna, podzielając w zupełności zdanie Wydziału krajowego, iż przez przyjęty w statucie emerytalnym §. 11. punkt 5, usunięta została przyczyna rozróżniania urzędników na conceptowych i manipulacyjnych przy wymiarze lat służby celem uzyskania pełnej emerytury, przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwały następujący wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Urzędnicy Wydziału krajowego przy oddziałach rachunkowym, kasowym i manipulacyjnym, mają być co do wymiaru emerytury przy przeniesieniu w stan spoczynku zrównani z urzędnikami conceptowymi i technicznymi.

2. W statucie emerytalnym z dnia 21. stycznia 1889 znosi się w paragrafie 12. punkcie 2-im ustępy *b* i *c* w ich dotychczasowej treści i mają one opiewać jak następuje:

Ustęp *b*: urzędnicy conceptowi i techniczni, tudzież urzędnicy oddziałów rachunkowego, kasowego i manipulacyjnego przy Wydziale krajowym, etatowi inżynierowie przy drogach kra-

jowych, inżynierowie biura melioracyjnego i inżynier-górnik przy Wydziale krajowym, dyrektorowie, prymaryusze, chemicy i prosektorowie przy krajowych szpitalach we Lwowie i Krakowie, i przy zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, przy tym ostatnim także etatowi sekundaryusze, po dwa i cztery dziesiątych ($2\frac{4}{10}$) procentów od ostatniej płacy (§. 31.) tak, że po ukończeniu trzydziestu pięciu (35) lat służby otrzymują całą ostatnią płacę (§. 31.) jako emeryturę.

Ustęp c. Słudzy etatowi po dwa procent ($2\frac{0}{10}$) ostatniej płacy, tak że po czterdziestu latach służby otrzymują całą ostatnią płacę jako emeryturę.

Lwów, d. 14. listopada 1890.

Przewodniczący :

Ziemiatkowski w. r.

Sprawozdawca :

Zbyszewski w. r.

